

KAAVOITUSALOITE KEMIJÄRVEN LÄHTELÄNPALON VEDYNTUOTANTOLAITOKSEN ASEMAKAAVAN SEKÄ OSAYLEISKAAVAN KÄYNNISTÄMISESTÄ

Suunniteltava hankekokonaisuus

Vetyalfa Oy suunnittelee vihreän vedyn jalostamon rakentamista Kemijärvelle. Hankealue sijoittuu Kemijärven kaupungin länsiosaan Lähtelänpalon hankealueelle. Hankkeessa on tarkoitus rakentaa uusiutuvaa energiaa hyödyntävä enimmillään noin **1000 MW:n** vedynerotus- ja synteettisten jatkojalosteiden tuotantolaitos. Vedynerotus- ja jatkojalostamislaitoksen yhteyteen suunnitellaan lisäksi rakennettavan aurinkovoiman tuotantoalue (noin **100 MWp**), joka vastaa osasta jalostamon tarvitsemasta uusiutuvasta energiasta. Jalostamon on mahdollista hyödyntää myös muuta Tuulialfa Oy:n kehittämää tuuli- ja aurinkosähkökapasiteettia. Suunnittelussa tarkastellaan yhteysvaihtoehtoja myös suunnitteilla olevaan valtakunnalliseen vetyputkiverkkoon.

Vihreän vedyn jalostamo vaatii ainakin asemakaavan. Tarvittaessa laaditaan myös osayleiskaava. YVA-menettelyä tulee myös soveltaa - erityisesti, jos laitos tuottaa vedyn lisäksi jatkojalosteita. Laitokselle tulee hakea myös ympäristölupa ja vesilain mukainen lupa vedenotolle sekä rakentamislupa. Laajamittaisessa toiminnassa tarvitaan lisäksi kemikaaliturvallisuuslupa.

Hanketoimija

Tuulialfa Oy kehittää yhteistyössä tytäryhtiönsä Vetyalfa Oy:n kanssa konsernin tuulivoimaa ja aurinkosähköä hyödyntäviä vihreän vedyn tuotantolaitoksia ja erilaisten synteettisten polttoaineiden jatkojalostushankkeita sekä sähkövarastohankkeita pyrkien samalla nostamaan yhteistyökumppaniensa maanomistuksen arvoa. Toimintamalli perustuu tiiviiseen yhteistyöhön maanomistajien sekä kuntien kanssa. Tuulialfa Oy pitää erityisesti uusiutuvaa tuuli- ja aurinkosähköä merkittävänä osana sitä kokonaisuutta, jolla saavutetaan Suomen osuus ilmastotavoitteista ja mahdollistetaan siirtymä pois fossiilisista polttoaineista. Tuulialfa mahdollistaa yhdessä tytäryhtiönsä Vetyalfan kanssa uniikin energian jatkojalostamisen arvoketjun, jolla varmistetaan turvallinen sekä sujuva luvitus- ja investointihanke tulevaisuuden energiamarkkinoille.

Nykyinen kaavatilanne ja maankäyttö

Kaavoitus

Alueella on voimassa Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaava, jossa alue on merkitty maa- ja metsätalousalueeksi. Alue sijoittuu kehittämiskäytävälle (punertava reunaviiva), jota kehitetään kansainvälisenä tai maakunnallisena liikennekäytävänä. Pohjoispuolelle sijoittuva Rovaniementie onkin osoitettu merkittävästi parannettavaksi tieksi ja alueen poikki on osoitettu joukkoliikenteen kehittämiskäytävä Rovaniemelle (musta katkoviiva). Alueen itäpuolelle nykyisen voimajohdon rinnalle on merkitty voimajohdon yhteystarve (punainen katkoviiva). Karttaan on merkitty alueen eteläpuolelle myös nykyinen rautatie (hakaviiva).

Kuva 1. Ote Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan kartasta. Hankealueen likimääräinen sijainti on osoitettu punaisella ympyrällä.

Alueella on vireillä Lapin turvallisuus- ja liikennevaihemaa- ja maakuntakaava 2050, jonka tavoitteena on vastata toimintaympäristön muutoksiin erityisesti liikennejärjestelmän ja turvallisuuden osalta. Kaava kuulutettiin vireille ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 24.1.2025

Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole voimassa yleis- tai asemakaavoja. Hanke vaatii asemakaavan (T tai T/Kem), joka mahdollistaa rakentamisluvan myöntämisen laitokselle.

Maankäyttö ja ympäristöarvot

102 ha laajuinen hankealue on pienipiirteisesti kumpuilevaa moreenipohjaista talousmetsää, jota kirjoavat pienet soistumat sekä ojat ja purot.

Lähin yksittäinen asuinrakennus sijaitsee noin 0,5 kilometrin etäisyydellä hankealueen lounaispuolella ja lähimmät yksittäiset lomarakennukset sijoittuvat noin 1,6 kilometrin etäisyydelle hankealueen koillispuolelle. Lähin kylä on Ketola noin 2 km etäisyydellä lännessä.

Hankealueella ei ole rakennuksia, luonnonsuojeluohjelmien alueita, luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 -alueita, arvokkaita lintualueita, erityisiä maisema- tai kulttuuriympäristön arvoja, luokiteltuja pohjavesialueita, maa-ainesvarantoja tai muita tunnistettuja luonnonvaroja.

Lähimmät pohjavesialueet sijoittuvat noin kahden kilometrin etäisyydelle länteen. Ne on luokiteltu muiksi vedenkäyttöön soveltuviksi pohjavesialueiksi. Samalla alueella on myös taimitarha, Ketolan kylä, Kemijärven lentokenttä ja maa-ainesten ottoalue.

Radan toisella puolella hankealueen eteläpuolella sijaitsee Ruopsanaapa, joka kuuluu soidensuojelun täydennysehdotuksen alueisiin, ja sen itäpuolelle sijoittuu Saarijärven kumpumoreenialue, joka on valtakunnallisesti arvokas moreenimuodostuma.

Hankealueen itäosaan sijoittuu Fingridin 220 kV voimajohto, ja hankealueen pohjoispuolella noin 4 kilometrin etäisyydellä sijaitsee kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj:n 220 kV ja Koillis-Lapin Sähkön 110 kV Kellarijängän sähköasema. Tuulialfa Oy on alustavasti suunnitellut Fingridin voimajohdon rinnalle pohjoisesta Sallassa ja Savukoskella sijaitsevan Lapioselän tuulivoimahankkeen sähkönsiirtoyhteyttä.

Esitys vedyntuotantolaitoksen asemakaavan sekä osayleiskaavan laatimiseksi

Yhtiö esittää kaavoituksen käynnistämistä seuraavasti:

- Kemijärven kaupunki hyväksyy kaavoitusaloitteen ja käynnistää oikeusvaikutteisen asemakaavan ja tarvittaessa osayleiskaavan laatimisen.
- Vetyalfa Oy vastaa asemakaavan laadinnan, selvitysten ja suunnitelmien kustannuksista. Vastaavasti Kemijärven kaupunki vastaa omista hallinnollisista kustannuksistaan osayleiskaavan käsittelyvaiheisiin liittyvissä lakisääteisissä tehtävissä. Kaavoitustyöhön valitaan konsulttiryitys. Kaavoituskonsultti hyväksytetään kaupungilla. Vetyalfa Oy:n tavoitteena on valmistella kaavaluonnos yhteistyössä Kemijärven kaupungin kanssa viimeistään vuoden 2027 aikana.
- Kaava-alueen rajaukseksi esitämme liitteen 1 mukaista aluerajausa. Kaava-alueen rajausta ja vihreän vedyn jalostamolaitoksen sijoittelu täsmentyvät myöhemmin laadittavien selvitysten ja vaikutusten arviointien perusteella. Myös tiestön ja sähköaseman sijainnit täsmentyvät myöhemmin.

Lisätietoja asiassa antaa

Reija Knuutila

Liiketoimintajohtaja

Vetyalfa Oy

tel. +358 50 379 3735

reija.knuutila@vetyalfa.fi

Liite 1. Kemijärven vedyntuotantolaitoksen kaava-alueen alustava rajausta